

Beşinci olarak karşımıza "araştır" basamağı çıkıyor. Öğrenciler nedense ders sırasında soru sormaktan çok çekinmektedirler. Ve fikirlerini, görüşlerini rahatça söyleyememektedirler. Oysaki bu çok yanlıştır. Ders sırasında anlaşılmayan bir yer varsa ya da merak edilen bir konu varsa bu soru rahatlıkla sorulmalıdır. Hiçbir şekilde çekişilecek bir durum söz konusu değildir. Sorulara verilen cevap anlaşılmadıysa ve açıklamalar yeterli değilse, yeni sorular sorulmalı ve açıklama yapılması istenilmelidir. Eğer ders içerisinde zaman yetmediyse, ders bittikten sonra öğretmene ya da diğer öğrencilere de sorulabilir.

En son basamak ise "Not Tutma" basamağıdır. Dinleme yoluyla öğrenilen bilgiler çok uzun süreler hafızada durmaz. Öğrenilenlerin zaman zaman tekrar edilmesi gerekir. Bir öğrenci ders sonunda, o derste dinlediğinin ancak % 55'ini hatırlayabilir. Tekrar yapılmadığı sürece bu oran bir hafta sonra %17'lere düşer. Bu yüzden not tutmanın çok büyük bir önemi vardır. Not tutmanın iki önemli yararı vardır. Bunlarda birincisi eğitimin temel şartı olan "Aktif katılım"ı sağlar. Öğrenci derste pasif durumdan aktif duruma geçer. Not tutma sayesinde derste devamlı uyanık olur, dikkatini derse yoğunlaştırır ve dikkatinin dağılmasını engeller. İkinci önemli yararı ise unutmayı engellemesidir.

Not tutulurken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar bulunmaktadır:

Öncelikle not tutulan kağıt konusunda cömert olmamız gerekir. İleride okuduğumuz zaman anlayabileceğimiz şekilde, boşluklar bırakılarak not tutmamız da yarar vardır. Hiçbir zaman küçük bir kağıda sıkışık bir şekilde not tutulmamalıdır. Hatta not tutmak için bir defter olursa daha düzenli not tutulur. Ve de sayfanın altında, üstünde, yan taraflarında boşluk bırakılırsa buralara eksik kalan bilgileri daha sonra yazabiliriz.

Derste not tutarken ana fikirleri, önemli noktaları not etmek çok önemlidir. Not alırken seçici olmakta yarar vardır. Önemli noktaları belirlerken öğretmen bize çeşitli ipuçları verir. "Burası önemli.", "Burada esas olan...", "Dikkat ederseniz..." vb. ipuçlarıyla bu bölümlerin önemini vurgular. Bu bölümler mutlaka not alınmalı ve önemli olduğunu belirtmek için de yanına * işareti konmalı ya da altı çizilmelidir.

Not tutarken öğrenci kendi cümleleriyle not almalıdır. Bu şekilde hem öğrenci öğretmenin anlattıklarını özetleme imkanı bulur, hem de anladığı biçimde not alma imkanı bulur. Bazı durumlarda anlatılanların aynı şekilde not alınması gerekebilir. ya da tahtada yazılanları aynı şekilde kaydetmek gerekebilir. Bu durumda anlatılanlar ya da yazılanlar aynı şekilde not alınmalıdır.

Telefon: 0 (312) 341 69 06
Faks: 0 (312) 384 14 29

YENİMAHALLE
REHBERLİK
ARAŞTIRMA MERKEZİ

ETKİLİ DERS ÇALIŞMA V Etkili Dinleme ve Not Tutma

TEL:3416906

ETKİN BİR DİNLEYİCİ OLMAK İÇİN

"İFİKAN" ADLI BİR YÖNTEMİ UYGULAYABİLİRİZ.

Bu yöntem;

İ- İleriye

F- Fikirler

İ- İşaretler

K- Katıl

A- Araştır

N- Not tut

olmak üzere 6 basamaktan oluşmaktadır.

Bu basamakları kısaca açıklayalım. Öncelikle ileriye bak basamağından başlayalım. Öğrenci sınıfta öğretmenini dinlerken, öğretmenin anlattıklarından yola çıkarak daha sonra neler söyleyebileceğini tahmin etmeye çalışmalıdır. Bu da öğrencinin dikkatinin dağılmasını engeller ve öğrenciyi devamlı uyanık tutar.

Hatta öğrencinin aktif olarak katılmasını sağlar. Öğrenci daha önceden o günkü konuları okuyarak sınıfa gelirse hem anlatılanlara yabancı kalmamış olur hem de dersteki tahminlerini daha kolay bir şekilde yapar. Bu yöntemle öğrenci derste anlatılanları daha önce okuduğu için daha kolay bir şekilde hatırlar.

İkinci olarak fikirler basamağı karşımıza çıkıyor. Bu basamak bize önemli fikir ve düşüncelere önem vermemiz gerektiğini ve bunları göz ardı etmememiz gerektiğini anlatmaktadır. Öğrenci öğretmenin bir ders boyunca anlattıklarının ana fikrini bulmaya çalışmalıdır. Ders boyunca kendi kendine, "Bu konunun ana fikri nedir? Burada anlatılmak istenen nedir?" gibi sorular sorması gerekir. Bu sorular öğrencinin ana fikir ve kavramları bulmasına yardımcı olur.

Üçüncü olarak işaretler basamağına bakalım. Öğrenci sınıf içinde devamlı uyanık olmak zorundadır. öğretmenin hiçbir dediğini kaçırmamalıdır. öğretmenin işaretlerine karşı dikkatli ve uyanık olmalıdır. Bir öğretmen konuyu anlatırken mutlaka ufak ipuçları verir. Bazı konuların üzerinde ısrarla durur. Örneğin bir konunun önemli bir bölümünü anlatırken belirli kelimeler kullanır, ses tonunda farklılıklar yaratarak çeşitli ipuçları verir. Öğretmenler seslerini yükselterek yada "burası önemli", "dikkat ederseniz" gibi sözel vurgularla önemli noktalara işaret ederler. Bir öğretmen hiçbir zaman, bu bir sınav sorusudur, demez; ama çeşitli ipuçlarıyla bunu belli eder. Bu ipuçlarından birkaçına örnek verirsek: önemli, başlıca, can alıcı, burada esas fikir, şunu unutmayın ki, **sonuç olarak, bu sebeple, özetle vb. ...**

Bu ipuçlarına dikkat edildiği takdirde öğrenci sınavda sorulabilecek soruları tahmin edebilir.

Bir başka basamak ise "katıl" basamağıdır. öğrenci sınıf içinde devamlı aktif olmalıdır. Pasif bir öğrenci hiçbir zaman başarılı olamaz. öğrenci derse her fırsatta katılmalıdır. Öncelikle derse zamanında gelmeli, sınıfta oturacağı yeri iyi seçmeli; görebileceği, duyabileceği bir yere oturmalıdır. Ve ders sırasında öğretmenin söylediklerine gülümseyerek, kaşlarını çatarak, başını sallayarak olumlu yada olumsuz tepki göstermelidir.

Böylece öğretmen de anlaşılın yada anlaşılınmayan yerleri çok daha iyi bir şekilde görebilir. Ayrıca bu öğretmeni de memnun eder. Onun motivasyonunu artırır, onu cesaretlendirir. Öğretmen dinlendiğinin farkına varır. Tersine, anlattıklarına karşı hiçbir tepki göstermeyen, donuk, pasif öğrenciler karşısında öğretmen de bir şeyler anlatmak istemez. Öğretmene sözlü ve bedensel mesajlar göndererek dersin kalitesini yükseltmek de öğrencilerin elindedir.

YENİMAHALLE REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ

Varlık Mh. Tanzimat Cd. NO:21 Yenimahalle ANKARA

Telefon: 0 (312) 341 69 06

Faks: 0 (312) 384 14 29

E-posta:yenimahalleram@hotmail.com